

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

VSTUPNÍ ČÁST

Název modulu

Návrh vlastního písma

Kód modulu

82-m-4/AC68

Typ vzdělávání

Odborné vzdělávání

Typ modulu

(odborný) teoreticko–praktický

Využitelnost vzdělávacího modulu

Kategorie dosaženého vzdělání

M (EQF úroveň 4)

Skupiny oborů

82 - Umění a užité umění

Komplexní úloha

Obory vzdělání - poznámky

- 82-41-M/05 Grafický design
- 82-41-M/03 Výstavní tvorba a bytový design

Délka modulu (počet hodin)

24

Poznámka k délce modulu

Platnost modulu od

30. 04. 2020

Platnost modulu do

Vstupní předpoklady

Nejsou stanoveny

JÁDRO MODULU

Charakteristika modulu

Cílem modulu je osvojení dovedností v oblasti komponování vlastního typu písma. Žák se seznámí s názvoslovím, klasifikací písem, současnými českými a zahraničními tvůrci písmového znaku a určením vhodnosti použití při designu vlastního písma. Žák směřuje ke dvěma hlavním cílům – čitelnosti a vizuální poutavosti.

Po absolvování modulu žák vytváří vlastní písma pomocí mřížky, pravítka, kružítko nebo pomocí šablon i psaní perem nebo štětcem.

Očekávané výsledky učení

Žák:

- rozeznává a používá klasifikaci písem
- používá typografické názvosloví
- vytvoří vlastní sestavu abecedy
- vytvoří rodinu písma včetně vyznačovacích řezů – kurzíva, tučný řez, tučná kurzíva
- skicuje a provádí písmový znak na různé papírové podklady
- skicuje a provádí písmový znak pomocí technik tužky, tuše, barvy aj.
- skicuje a provádí písmový znak v různých pohledech a měřítkách
- provádí sestavu abecedy písmových znaků pomocí písmové osnovy

Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

Obsahové okruhy učiva:

1. Sestava abecedy písmových znaků

- písmena velké abecedy – majuskule neboli verzálky
- písmena malé abecedy – minuskule neboli minusky
- akcentované znaky
- číslice
- interpunkční znaménka

2. Rodina písma

- základní písmo
- vyznačovací řezy – kurzíva, tučný řez, tučná kurzíva

3. Skici a provedení písmového znaku na různé typy podkladů

- kreslicí čtvrtky a kartony různé gramáže, hrubosti a zrnitost

4. Skici a provedení písmového znaku různými kresebnými prostředky

- tužka
- fix
- redis pero
- ato pero
- rondo pero
- špička
- kulaté (při psaní špičaté)
- ploché (při psaní široké)
- přírodní čínské štětce

5. Provedení písmového znaku v různých měřítkách

- zvětšování x zmenšování

6. Provedení písmového znaku pomocí

- vychází z písmové osnovy

Učební činnosti žáků a strategie výuky

Strategie učení: ve výuce se doporučuje kombinovat níže uvedené metody výuky.

Metody slovní:

- odborný výklad s prezentací a ukázkami (seznámení s tvorbou autorské abecedy a jejími předními českými tvůrci, klasifikace písem, typografické zásady)

Přímé vyučování:

- přednes s použitím odborné literatury – obrazové publikace typografie, prezentace názorných prací
- vlastní tvorba s konzultací - průběžná práce

- hodnocené domácí úkoly (konzultace a diskuse)
- prezentace vlastní tvorby před spolužáky ve třídě
- orientace žáků v učivu (diskuze, ústní prezentace)

Specifikace průběžné práce:

- písmové skici (1 – 2 práce)
- jednotlivé provedení písmového znaku (1 – 2 práce)
- provedení vlastní sestavu abecedy

Specifikace samostatné práce:

- teoretická část (teoretický popis tématu)
- praktická část (provádí sestavu abecedy písmových znaků pomocí písmové osnovy, dbá na čitelnosti a vizuální poutavost)
- závěr (výsledky práce)
- 6 až 10 stran včetně příloh (vlastní skici, provedení v měřítku, aj.)

Učební činnosti žáků:

- seznámí se a následně používá klasifikaci písem a typografické názvosloví, typografické zásady
- vymezí vhodnost užití při designu vlastního písma
- zvládá vytvořit vlastní sestavu abecedy
- skicuje a provádí písmový znak na různé papírové podklady
- skicuje a provádí písmový znak pomocí technik tužky, tuše, barvy aj.
- skicuje a provádí písmový znak v různých pohledech a měřítkách
- provádí sestavu abecedy písmových znaků pomocí písmové osnovy
- aktivně se zapojuje do výuky a zodpovídá kontrolní otázky vyučujícího

Zařazení do učebního plánu, ročník

1. ročník

VÝSTUPNÍ ČÁST

Způsob ověřování dosažených výsledků

Písemná forma zkoušení:

- základní pojmy a terminologie

Průběžné práce:

- písmové skici
- jednotlivé provedení písmového znaku
- provedení vlastní sestavu abecedy

Samostatná práce žáků:

- zpracování vlastní prezentace
- domácí skici a provedení – zmenšené/zvětšené měřítko (2 – 3 práce)

Ověřované okruhy:

- vlastní sestava abecedy
- skici a provedení na různé typy podkladů
- skici a provedení různými kresebnými materiály
- provedení v různých měřítkách
- provedení pomocí mřížky, nebo písmové osnovy

Kritéria hodnocení

prospěl – neprospěl

- prospěl: splnění zadání (zadaný počet prací, měřítek; zvládnutí skici i provedení písma – věrnost, jednotlivé vzdálenosti, tloušťky tahů a úhly, rozpaly mezi jednotlivými písmeny; písmena velké abecedy – majuskule neboli verzálky, písmena malé abecedy – minuskule neboli minusky, akcentované znaky, číslice, interpunkční znaménka; základní písmo, vyznačovací řezy – kurzíva, tučný řez, tučná kurzíva)
- neprospěl: nesplnění zadání, provedení zvládne jen s pomocí učitele, vlastní práce vykazují závažné nedostatky

Pro splnění modulu ho musí žák absolvovat s maximální absencí do 20 %

Doporučená literatura

MERHANT Oldřich, *Nauka o písmu*, Státní pedagogické nakladatelství, ISBN: 14-599-74

MERHANT Oldřich, *Tvorba typografického písma*, Státní pedagogické nakladatelství, 1.vydání 1957

HLAVSA, Oldřich: *Typographia 1-3*, 1. vyd., Praha: SNTL, 1976, 1981, 1986

DYRYNK, Karel: *Typograf o knihách*, Praha: Kentaur : Polygrafia, 1993, ISBN: 80-85285-38-X

Poznámky

Obsahové upřesnění

OV RVP - Odborné vzdělávání ve vztahu k RVP

Materiál vznikl v rámci projektu Modernizace odborného vzdělávání (MOV), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval Národní pedagogický institut České republiky. Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Robin Michenka. [Creative Commons CC BY SA 4.0](#) – Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.